

EDITORIÁL

M. Bumbulis svoju prácu Kresťanstvo a zrod vedy začína vetou: „Ako študent štátnej školy a štátnych univerzít pri vyučovaní histórie vedy som bol konfrontovaný s názorom, že medzi vedou a kresťanstvom je trvalý boj. Tento mýtus o boji je veľmi populárny a účinný“. Bumbulis má pravdu, veď kto si dá námahu preskúmať správnosť tohto tvrdenia? Niektorí ľudia volia taktiku mlčania, iní volia schizofroidný dvojité život – napríklad vedec v laboratóriu jeden, v kostole iný, namiesto toho, aby sa zorientoval v tejto výpovedi a ľahko zistil, že ide o ničím nepodložený mýtus, živý falošnými vetvičkami na strome kresťanskej kultúry.

Moderná veda totiž nevznikla preto, aby nahradila vieru, ako si to mnohí myslia. Pohľad do obdobia jej zrodu hovorí jasnou rečou – moderná veda vznikla v lone kresťanskej kultúry. Pre mnohých paradoxne, ale v skutočnosti až kresťanstvo sa vymanilo z nesprávnych predpokladov, akými boli napríklad: cyklický vesmír, animovaný vesmír, astrológia. Konceptiou lineárneho vesmíru, vierou v jediného Boha kresťanstvo otvorilo poznávaniu dvere dokorán. Významnú úlohu zohrala skutočnosť, že sa prijala koncepcia existencie zákonov, podľa ktorých sa riadia objekty poznávania. To vlastne umožnilo formulovanie – matematické vyjadrenie – pohybu telies.

Začiatok druhého tisícročia bol v znamení hľadania zákonitosti (počiatky experimentov). A boli to ľudia viery, väčšinou rehoľníci, ktorí bádali v oblasti pohybu telies a optike. Títo priekopníci modernej vedy pripravili pôdu pre rozlet, ktorý iné kultúry nezažili.

Medzi významné osobnosti v období zrodu modernej vedy patria: Kopernik, Kepler, Galileo, Newton. Každý z nich svojím spôsobom prispel k základom, na ktorých sa neskôr rozvíjali poznatky o prírode, o vesmíre. Každý z nich bol veriacim kresťanom. Je známe, že Kepler, objaviteľ základných zákonov pre pohyb planét, povedal, že astronómovia sú kňazmi vesmíru. Newton sa s rovnakou intenzitou venoval teológii ako fyzike.

Kultúry, ktoré neopustili koncepciu animovaného vesmíru, ktoré neuznávali existenciu zákonov, takýto úspech pri budovaní vedy nezaznamenali. Veď ako možno skúmať pohyb nebeských telies, ktoré sú považované za bohov? Ako možno vytvárať modely pre pohyb telies, keď vládne presvedčenie, že zákony neexistujú?

Kresťanská kultúra nielen umožnila vznik modernej vedy, ale bola aj pri jej rozvoji. Nie je pravda, že veda vznikla proti viere, ale naopak, veda vznikla v lone kresťanského vierovyznania.

V nasledujúcich publikáciách sa objasňuje vklad priekopníkov modernej vedy a jej zakladateľov, čo jasne preukazuje, že mýtus o sústavnom boji medzi vedou a vierou nemá opodstatnenie.

Jozef Tiňo